

Joutsenmerkin myöntämisperusteet

Puhdistusaineet

Versio 4.6

13. joulukuuta 2007 – 30. kesäkuuta 2014

Pohjoismaiden ministerineuvosto perusti v. 1989 vapaaehtoisen ja positiivisen pohjoismaisen ympäristömerkin – Joutsenmerkin. Toimintaa valvoo jokaisessa pohjoismaassa kyseisen maan hallitus.

Lisätietoja löytyy kotisivuiltamme.

Suomi:

Ympäristömerkintä
PL 130
FI-00101 HELSINKI
Tel: 09 1499 331
Fax: 09 1499 3320
www.ymparistomerkki.fi
joutsen@sfs.fi

Tanska:

Miljømærkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Kollegievej 6
DK-2920 CHARLOTTENLUND
Tel: +45 72 300 450
Fax: +45 72 300 451
www.ecolabel.dk
info@ecolabel.dk

Islanti

Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 REYKJAVÍK
Tel: +354 5 91 20 00
Fax: +354 5 91 20 20
www.svanurinn.is
svanurinn@ust.is

Norja:

Miljømerking
Tordenskiolds gate 6B
NO-0160 OSLO
Tel: +47 24 14 46 00
Fax: +47 24 14 46 01
www.ecolabel.no
info@ecolabel.no

Ruotsi:

Miljömärkning Sverige AB
SE-118 80 STOCKHOLM
Tel: +46 8 55 55 24 00
Fax: +46 8 55 55 24 01
www.ecolabel.se
svanen@ecolabel.se

Tätä asiakirjaa saa kopioida vain kokonaisuudessaan tekemättä siihen muutoksia. Asiakirjan tekstiä saa lainata vain, jos sen laatija Pohjoismainen ympäristömerkintä mainitaan.

Puhdistusaineiden pohjoismainen

ympäristömerkintä

026 Versio 4.6 / 12. lokakuuta 2010

Millainen on Joutsenmerkitty puhdistusaine?.....	1
Miksi valita Joutsenmerkki?	1
Mitkä tuotteet voivat saada Joutsenmerkin?	2
Merkin hakeminen	3
1 Ympäristövaatimukset	5
2 Tehokkuus	13
3 Pakkaus	13
4 Laatu- ja viranomaisvaatimukset	15
Ympäristömerkin muoto	16
Valvonta	16
Käyttöoikeuden voimassaoloaika	17

Liitteet

Liite 1 Joutsenmerkittyjen puhdistusaineiden markkinointi

Liite 2 Tutkimukset ja valvonta

Liite 3 Selvitys puhdistusaineen valmistajalta

Liite 4 Selvitys raaka-aineen toimittajalta

Liite 5 Hajustetoimittajan selvitys

Liite 6 Käyttäjätesti

Liite 7 Laboratoriotestit

Käännös norjankielisestä asiakirjasta: ”Svanemerking av Rengjøringsmidler, Versjon 4.6”. Ristiriitatapauksissa pätee alkuperäinen teksti.

Millainen on Joutsenmerkitty puhdistusaine?

Joutsenmerkityt puhdistusaineet ovat ympäristöä vähiten kuormittavia.

Puhdistusaineiden sisältämät aineet vaikuttavat ympäristöön mahdollisimman vähän, ja niiden sisältäville kemikaaleille asetetaan tarkat vaatimukset.

Ympäristövaatimuksissa asetetaan tarkat vaatimukset mm ympäristölle vaarallisille aineille sekä aineille, jotka eivät hajoa helposti vesiympäristössä.

Terveys otetaan myös huomioon; esim. hajusteiden ja muiden allergiaa aiheuttavien aineiden pitoisuutta säännöstellään.

Tuote pääsee vesiympäristöön käytön jälkeen. Biologinen hajoavuus, biologinen kertyvyys ja myrkyllisyys vesieliöille ovat siksi tärkeitä ympäristöparametreja kaikille ainesosille.

Ympäristövaikutus riippuu myös tuotteiden käyttötavoista. Käyttäjiä on informoitava annostelusta. Tehokkuudesta koskevilla vaatimuksilla on osoitettava, että mainitulla tuoteannoksella on riittävä puhdistava vaikutus.

Lisäksi on pakkauksia koskevia vaatimuksia, joilla vähennetään pakkausmäärää ja lisätään kierrätystä ja uusiokäyttöä.

Miksi valita Joutsenmerkki?

- Joutsenmerkin luvanhaltija voi käyttää Joutsenmerkkiä markkinoinnissa. Joutsenmerkki on tunnettu ja korkealle arvostettu Pohjoismaissa.
- Joutsenmerkki on kustannustehokas ja yksinkertainen tapa tiedottaa asiakkaille ja ostajille yrityksen ympäristötyöstä ja sitoutumisesta ympäristöasioiden hoitoon.
- Ympäristökysymykset ovat monimutkaisia ja saattaa kestää pitkän ajan saada tietoa jostakin tietyistä ympäristökysymyksestä. Joutsenmerkintä voi opastaa yritystä ympäristötyössä.
- Joutsenmerkinnässä ei ole kyse vain ympäristöasioista, vaan myös laadusta, koska näitä kahta asiaa ei voi erottaa toisistaan. Täten Joutsenmerkkiä voidaan pitää myös laadun takeena.

Mitkä tuotteet voivat saada Joutsenmerkin?

Käyttöalue

Tuoteryhmän puhdistusaineet on tarkoitettu alla mainittujen kohteiden sisäiseen, yleiseen ja säännölliseen puhdistukseen:

- kiinteät pinnat (lattiat, seinät, katot, ovet, laatat ja ikkunat)
- keittiökaluksia (esim. laatat, tiskipöytä, keittiökoneet, valaisimet)
- saniteettikalusteet (WC, kylpyamme, suihku, pesuallas, valaisimet)

Vaatimusten kohteet

Tuotteet voivat olla tarkoitettu kuluttajille ja/tai ammattikäyttöön. Tuotejako voi vaihdella jonkin verran erilaisissa vaatimuksissa, mutta se perustuu pääasiassa käyttöalueeseen ja käyttömenetelmään alla esitetyn mukaisesti:

Käyttöalue

WC-tuotteet. Käyttöalue käsittää tuotteet, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu WC-altaan puhdistukseen, eikä näin ollen käsitä saniteettitilojen puhdistusaineita yleisesti.

Muut tuotteet. Käsittää kaikki muut tuotteet lukuun ottamatta tuoteryhmämääritelmään sisältyviä WC-tuotteita.

Käyttömenetelmä

Valmiiksi laimennetut tuotteet. Nämä ovat käyttövalmiita tuotteita, joita voi käyttää suoraan pakkauksesta puhdistettavalle pinnalle.

Tiivistetyt tuotteet. Nämä ovat tuotteita, jotka on laimennettava ennen käyttöä. Niissä tapauksissa, joissa tiivistetyt tuotteet voi laimentaa sekä esim. sangoissa että spraypulloissa (usein suuremmalla pitoisuudella), – sangoissa tapahtuvan laimennuksen on noudatettava tiivistettyjen tuotteiden kriittistä laimennustilavuutta (CDV) ja paino-hyötysuhdetta (VNF) koskevia vaatimuksia, ja spraypulloissa tapahtuvan laimennuksen on noudatettava valmiiksi laimennettujen tuotteiden CDV:tä ja VNF:ää koskevia vaatimuksia.

Jos tuote on tarkoitettu sekä kuluttajille että ammattikäyttöön, sen on täytettävä jokaisen vaatimusalueen tarkimmat vaatimukset.

Jos tuote on tarkoitettu moneen käyttöalueeseen, sen on täytettävä jokaisen käyttöalueen kaikki vaatimukset.

Tuotteet joille ei voi myöntää Joutsenmerkkiä

Puhdistusaineille, jotka on tarkoitettu vain erikoispuhdistukseen, ei voi myöntää näiden kriteerien perusteella myöntää Joutsenmerkkiä, esim.:

- pelkkä kalkinpoisto
- hankausaineet ja uunin puhdistus
- putkien ja viemärien puhdistus
- biologisen kasvun (levät, sienet, bakteerit) rajoitus tai esto
- täydellinen tai osittainen desinfiointi
- jatkuva puhdistus, esim. WC-raikastimet
- pakastinten puhdistus

Puhdistusainetta sisältäville puhdistusliinoille/wipes ei voida myöntää puhdistusaineiden Joutsenmerkkiä. Käsiastianpesuaineilla, lattianhoitotuotteilla, teollisuuden puhdistusaineilla, elintarviketeollisuuden puhdistusaineilla sekä auton- ja veneenhoitotuotteilla on omat kriteerinsä.

Epävarmoissa tapauksissa Pohjoismainen ympäristömerkintä ratkaisee, mihin ryhmään tuote kuuluu.

Merkin hakeminen

Jokainen vaatimus on merkitty K-kirjaimella ja numerolla. Kaikki vaatimukset on täytettävä, jotta saa Joutsenmerkin käyttöluvan.

Symbolit tekstissä

Jokaisen vaatimuksen alla on kuvattu, mitkä asiakirjat hakijan pitää vaatimuksen vuoksi lähettää.

Käytössä ovat seuraavat kolme symbolia:

- ☒ liitä asiakirja
- ☺ vaatimuksen täytyminen tarkistetaan paikan päällä

Hakemus

Hakemus lähetetään sen maan Ympäristömerkintään, missä puhdistusainetta myydään tai valmistetaan (katso kansilehden kääntöpuoli). Hakemuksessa on oltava hakemuslomake ja asiakirjat, jotka osoittavat, että kaikki kriteereiden vaatimukset täyttyvät. Lisätietoja SFS-Ympäristömerkinnästä.

Myynti muissa pohjoismaissa

Rekisteröitäessä lupa toiseen pohjoismaahan saadaan mahdollisuus käyttää Joutsenmerkkiä suuremmalla markkina-alueella. Rekisteröitäessä on seuraavat asiakirjat toimitettava ko. maan ympäristömerkintätoimistoon.

- Rekisteröintihakemus
- Kopio luvasta
- Etikettiluonnos/annosteluohje kyseisen maan kielellä
- Dokumentaatio maakohtaisten vaatimusten täyttymisestä

Dokumentaatio toimialakohtaisen sopimuksen noudattamisesta, joka koskee liittymistä olemassa oleviin kierrätystä/takaisinottoa koskeviin sopimuksiin.

Rekisteröintihakemus on maksuton, mutta Joutsenmerkityn tuotteen käytöstä peritään vuosimaksua asianomaisen maan maksuperusteiden mukaisesti.

Tarkastuskäynti

Ennen kuin Joutsenmerkin käyttö lupa myönnetään käy Pohjoismainen ympäristömerkintä tarkastuskäynnillä yrityksessä. Käynnin aikana tarkastetaan laskelmien tausta-aineisto, alkuperäiset todistukset, mittauspöytäkirjat, ostotilastot ja muu vastaava aineisto, jolla voidaan varmistaa vaatimusten täytyminen.

Kustannukset

Hakemusmaksu laskutetaan hakemuksen yhteydessä. Lisäksi peritään vuosimaksua, joka perustuu Joutsenmerkityn tuotteen liikevaihtoon.

Tiedustelut

Haluttaessa lisätietoja, pyydetään ottamaan yhteyttä Ympäristömerkintään, katso osoitteet kansilehden kääntöpuolelta.

1 Ympäristövaatimukset

Täyttyykö vaatimukset?

Ympäristövaatimukset koskevat kaikkia sisältyviä aineita, jos ei muuta mainita.

Sisältyvinä aineina pidetään kaikkia puhdistusaineessa olevia aineita, myös ainesosissa olevia lisäaineita (esim. säilöntäaineita ja stabilisaattoreita), mutta ei raaka-ainetuotannon epäpuhtauksia. Epäpuhtauksina pidetään raaka-ainetuotannon jäämiä, joita on puhdistusaineessa alle 0,01 % pitoisuuksina. Raaka-aineeseen tietoisesti tai tarkoituksella lisättyjä aineita ei pidetä epäpuhtauksina pitoisuudesta riippumatta.

K1 Tuotteen kuvaus

Hakijan on annettava yksityiskohtaiset tiedot Joutsenmerkittävästä tuotteesta, ja seuraavat asiat on mainittava:

- Valmistajan nimi ja osoite.
- Tuotteiden vuotuinen liikevaihto.
- Tuotteen ja sen käytön kuvaus
- "Mitkä tuotteet voivat saada Joutsenmerkin" -kappaleen mukainen käyttöalue
- Tuotteen kohderyhmä (kuluttajat tai ammattikäyttäjät)

Kyllä ____ Ei ____

Vaatimuksen mukainen selvitys.

Liite nro _____

K2 Ainesosaluettelo

Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle on lähetettävä tuotteen täydellinen ainesosaluettelo. Luettelon kaikista aineista on mainittava:

- kemiallinen nimi
- tuotenimi
- CAS-nro
- DID-nro
- sisältyvä määrä (myös vesipitoisuus)
- valmiiksi sekoitetussa tuotteessa oleva määrä (myös tuotteen koko vesipitoisuus)
- tehtävä
- direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY ja muutoksien mukainen terveys- ja ympäristöluokittelu

Kyllä ____ Ei ____

DID-numero on ainesosan DID-listalla oleva numero, jota käytetään laskettaessa kemikaalivaatimuksia. DID-listan saa Pohjoismaisen ympäristömerkinnän kotisivuilta, osoitteet ovat sivulla 2.

DID-lista: "Detergent Ingredient Database" -lista, liitteessä 2 on tarkempi selitys.

Vaatimuksen mukainen täydellinen ainesosaluettelo.

Liite nro _____

K3 Tuotteen luokittelu

Tuotteella ei saa olla alla olevassa taulukossa mainittuja ominaisuuksia.

Kyllä _____ Ei _____

Luokittelu	Vaarasymbolit ja R-lausekkeet
Ympäristölle vaarallinen	N ja R50, R50/53 tai R51/53. R52, R53 tai R52/53 ilman N.
Erittäin myrkyllinen	Tx (Norjassa T+)
Myrkyllinen	T
Haitallinen	Xn (Poikkeus: ammattituotteet voidaan merkitä R20, R21 ja/tai R22 – jos pakkaus on tehty niin, ettei käyttäjä joudu kosketukseen tuotteen kanssa)
Ärsyttävä	Xi, poikkeus: tuotteet voivat olla R36, R37 ja/tai R38 – ammattituotteet voivat olla R36, R37, R38 ja/tai R41.
Syövyttävä	C ja R34 ja R35. Ammattituotteita ja kuluttajien WC-tuotteita koskeva poikkeus – jos luokittelu on tehty pH:n takia.
Herkistävä	Xn ja R42 tai Xi ja R43
Syöpää aiheuttava	Carc R40, R45 ja/tai R49
Perimää vaurioittava	Mut ja R46 ja/tai R68
Lisääntymiselle vaarallinen	Rep ja R60, R61, R62, R63 ja/tai R64
Räjähävä	E
Erittäin helposti syttyvä	Fx (Norjassa F+)
Helposti syttyvä	F
Syttyvä	Ei symbolia

R50: Erittäin myrkyllistä vesieliöille, R50/53: Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä, R51/53: Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä, R52: Haitallista vesieliöille, R53: Voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä, R52/53: Haitallista vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä, R20: Terveydelle haitallista hengitettynä, R21: Terveydelle haitallista joutuessaan iholle, R22: Terveydelle haitallista nieltynä, R34: Syövyttävää, R35: Voimakkaasti syövyttävää, R36: Ärsyttää silmiä, R37: Ärsyttää hengityselimiä, R38: Ärsyttää ihoa, R41: Vakavan silmävaurion vaara, R42: Altistuminen hengitysteitse voi aiheuttaa herkistymistä, R43: Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä, R40: Epäillään aiheuttavan syöpäsairauden vaaraa, R45: Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa, R49: Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa hengitettynä, R46: Saattaa aiheuttaa periytyviä perimävauriota, R60: Voi heikentää hedelmällisyyttä, R61: Vaarallista sikiöille, R62: Voi mahdollisesti heikentää hedelmällisyyttä, R63: Voi olla vaarallista sikiöille, R64: Saattaa aiheuttaa haittaa rintaruokinnassa oleville lapsille, R68: Pysyvien vaurioiden vaara

Luokittelu on voimassa direktiivin 67/548/ETY ja 1999/45/EY ja muutoksien mukaan.

Huomaa, että raaka-aineiden/tuotteen valmistajat vastaavat luokittelusta.

- Tuotteen käyttöturvallisuustiedote ja etiketti voimassa olevan direktiivin (2001/58/EY tai uudemman) mukaan. Liite nro _____
- Kaikkien aineiden/raaka-aineiden käyttöturvallisuustiedote voimassa olevan direktiivin (2001/58/EY tai uudemman) mukaan. Liite nro _____
- Poikkeus, ammattituotteet Xn, jotka voi merkitä R20, R21 ja/tai R22 – pakkauksen muotoilun kuvaus, katso myös vaatimus K23 Tietoteksti. Liite nro _____
- Poikkeus, ammattituotteet ja kuluttajien WC-tuotteet – dokumentaatio, että luokittelu on tehty pH:n takia. Liite nro _____

K4 CMR-aineet

Puhdistusaineet eivät saa sisältää aineita, jotka ovat tai jotka voivat vapauttaa aineita, jotka on luokiteltu syöpää aiheuttaviksi (Carc), mutageenisiksi (Mut) tai lisääntymiselle vaarallisiksi (Rep) alla mainituilla R-lausekkeilla:

- R40 Epäillään aiheuttavan syöpäsairauden vaaraa
- R45 Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa
- R46 Saattaa aiheuttaa periytyviä perimävaurioita
- R49 Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa hengitettynä
- R60 Voi heikentää hedelmällisyyttä
- R61 Vaarallista sikiölle
- R62 Voi mahdollisesti heikentää hedelmällisyyttä
- R63 Voi olla vaarallista sikiölle
- R64 Saattaa aiheuttaa haittaa rintaruokinnassa oleville lapsille
- R68 Pysyvien vaurioiden vaara

Poikkeuksena NTA epäpuhtautena – katso K9.

- Täytetty ja allekirjoitettu vakuutus, liite 3 (valmistajan ilmoitus) ja liite 4 (raaka-ainetoimittajan ilmoitus). Liite nro _____

K5 Allergiaa aiheuttavat aineet

Tuotteessa ei saa olla aineita, jotka on luokiteltu herkistäviksi (R42 ja/tai R43).

Poikkeuksena tästä vaatimuksesta ovat entsyymit, katso näitä koskevat erityisvaatimukset (K7 Entsyymit).

Poikkeuksena ovat myös hajusteet, katso näitä koskevat erityisvaatimukset (K12-14).

Poikkeuksena ovat myös säilöntäaineet tuotteissa, joissa pH on 3 – 10. Näissä R42 ja/tai R43 luokitettavia säilöntäaineita saa yhteensä olla < 0,1 paino-%. R42 luokitettavia säilöntäaineita ei saa olla spray-tuotteissa.

Puhdistusaineen tai säilöntäaineen valmistajan tai toimittajan on esitettävä tiedot tarvittavasta säilöntäaineen määrästä esimerkiksi challenge-testin, riskinarvioinnin tai muun dokumentaation avulla.

- Täytetty ja allekirjoitettu vakuutus, liite 3 (valmistajan ilmoitus) ja liite 4 (raaka-ainetoimittajan ilmoitus). Liite nro _____

Kyllä _____ Ei _____

Kyllä _____ Ei _____

K6 Ympäristölle vaaralliset aineet

Seuraavat vaatimukset asetetaan kemiallisille aineille, jotka täyttävät haitallisuutta koskevat vaatimukset jonkin pohjoismaan määräysten tai EU:n ainedirektiivin 67/548/ETY ja muutoksien mukaan:

Kyllä ____ Ei ____

Aineen luokittelu	Vaatimukset
R50/53 (Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä)	Valmiiksi laimennetut tuotteet: Saa olla enintään 0,002 g / litra käyttöliuosta. Tiivistetyt tuotteet: Saa olla enintään 0,00002 g / litra käyttöliuosta.
Alla mainittujen summa: R 51/53 (Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä) + R 52/53 (Haitallista vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä)	Valmiiksi laimennetut (WC- ym.) tuotteet: Tuotteessa saa olla enintään 0,20 g / litra käyttöliuosta Muut tuotteet: Tuotteessa saa olla enintään 0,020 g / litra käyttöliuosta

Täydellinen ainesosaluettelo, jossa jokainen aine/ainesosa on luokiteltu. Jos ei ole annettu tietoa sisältyvän aineen vaarallisuudesta ympäristölle (hajoavuudesta, myrkyllisyydestä ja biokertyvyydestä), ainetta pidetään R50/53

Liite nro _____

Täytetty ja allekirjoitettu vakuutus, liite 3 (valmistajan ilmoitus) ja liite 4 (raaka-ainetoimittajan ilmoitus).

Liite nro _____

K7 Entsyymit

Spraytuotteissa ei saa olla entsyymejä. Muissa tuotteissa entsyymien on oltava nestemäisiä tai pölyämättömän rakeen muodossa.

Kyllä ____ Ei ____

Spraytuotteiden valmistajan ilmoitus.

Liite nro _____

Muut tuotteet: Entsyymien valmistajan ilmoitus tai tuotetiedotteen tiedot.

Liite nro _____

K8 Tensidit

Tensidien on oltava aerobisesti helposti hajoavia ja anaerobisesti hajoavia.

Kyllä ____ Ei ____

Viittaus DID-listaan. Jos ainetta ei ole DID-listalla, on esitettävä muuta hajoavuutta osoittavaa dokumentaatiota liitteen 2 mukaisesti. Ympäristöominaisuuksien testi ja dokumentaatio, kappale 4 Aerobinen hajoavuus ja/tai Anaerobinen hajoavuus.

Liite nro _____

K9 Aineet, joita tuotteessa ei saa olla

Tuotteessa tai raaka-aineessa ei saa olla seuraavia aineita:

Kyllä ____ Ei ____

- reaktiiviset klooriyhdisteet, kuten esim. natriumhypokloriitti
- klooriorganiset yhdisteet
- bentsalkoniumkloridi
- alkyylifenolietoksyalaatit (APEO:t) sekä näiden johdannaiset
- kvarternaariset ammoniumyhdisteet, jotka eivät ole helposti hajoavia
- lineaariset alkyylibentseenisulfonaatit (LAS)
- EDTA*, DTPA, fosfonaatit* ja NTA**.
- hopeananohiukkaset
- EU:n aineluettelossa olevat aineet, joita pidetään hormonitoimintaa häiritsevinä tai potentiaalisesti häiritsevinä:
<http://www.mst.dk/Kemikalier/Fokus+paa+saerlige+stoffor/Hormonforstyrrende+stoffor/EUs+liste+over+hormonforstyrrende+stoffor/> (Päivitetty 21.5.2007)
- perfluoratut ja polyfluoratut alkyloidut yhdisteet (PFAS)
- Metyylidibromoglutaronitriili (MG)

*Kiinteä saippua (esim. saippuahiutalet) voivat sisältää EDTA:ta ja fosfonaattia yhteenlaskettuna 0,6 %.

** Kompleksinmuodostajat kuten MGDA ja GLDA voivat sisältää NTA:ta epäpuhtautena raaka-aineessa alle 1 % pitoisuuksina, kunhan vain puhdistusaineen pitoisuus on alle 0,1 %.

- Täytetty ja allekirjoitettu vakuutus, liite 3 (valmistajan ilmoitus) ja liite 4 (raaka-ainetoimittajan ilmoitus).

Liite nro ____

K10 Säilöntäaineet

Tuotteessa ei saa olla biokertyviä säilöntäaineita. Säilöntäaineita ei pidetä biokertyvinä, jos BCF < 100 tai logKow < 3. Jos molemmat arvot löytyvät, on käytettävä BCF-tietoja.

Kyllä ____ Ei ____

Biosidejä saa olla lisätty vain tuotteen tai raaka-aineen säilöntäaineeksi, ei desinfiointia eikä pesupintojen mikrobien torjuntakykyä varten. Katso erityisesti myös vaatimukset K5 Allergiaa aiheuttavat aineet ja K9 Aineet, joita tuotteessa ei saa olla.

- BCF:n tai logKow:n dokumentaatio.

Liite nro ____

- Vakuutus, että lisätty biosidimäärä on lisätty vain tuotteen tai raaka-aineen säilöntäaineeksi. Katso liite 3 (valmistaja) ja liite 4 (raaka-ainetoimittaja).

Liite nro ____

K11 Väriaineet

Väriä saa lisätä tuotteisiin, mikäli väri on hyväksytty käytettäväksi elintarvikkeisiin tai ei ole biokertyvä. Värejä ei pidetä biokertyvinä, jos BCF<100 tai logKow < 3. Jos molemmat arvot löytyvät, on käytettävä BCF-tietoja.

Kyllä ____ Ei ____

- BCF:n tai logKow:n dokumentaatio, tai värin E-numero. Katso liite 3 (valmistaja) ja liite 4 (raaka-ainetoimittaja).

Liite nro ____

K12 Hajusteet, IFRA

Mahdolliset hajusteet on lisättävä tuotteeseen IFRA:n ohjeiden mukaisesti.

Kyllä ____ Ei ____

IFRA:n (International Fragrance Association) ohjeet löytyvät osoitteesta www.ifraorg.org/guidelines.

- Valmistajan ilmoitus että hajuste on käsitelty IFRA:n suositusten mukaisesti, katso liite 5 (Toimittajan ilmoitus).

Liite nro ____

K13 Hajuste, syöpää aiheuttavat myskiyhdisteet

Kyllä ___ Ei ___

Tuotteessa ei saa olla seuraavia yhdisteitä:

Yhdiste	CAS-numero
Myskiksyleeni	81-15-2
Myskiambrette	83-66-9
Moskeeni	116-66-5
Tiibetinmyski	145-39-1
Myskiketoni	81-14-1
HHCB	114109-62-5, 114109-63-6, 1222-05-5, 78448-48-3 ja 78448-49-4
AHTN	1506-02-1 ja 21145-77-7

☒ Liite 5, jonka täyttää ja allekirjoittaa toimittaja.

Liite nro _____

K14 Hajuste, rajoitus/seloste

Kyllä ___ Ei ___

Seuraava vaihtoehto on mahdollinen 31.12.2009 asti:

Alla olevassa taulukossa mainitut aineet ja/tai aineet, jotka on luokiteltu allergiaa aiheuttaviksi R42 ja/tai R43, on selostettava tuotteen etiketissä, jos niitä on tuotteessa yli 0,0010 paino-% (10 ppm) pitoisuuksina.

Tuotteille, joille valitaan tämä vaihtoehto, lupa annetaan vain 31.12.2009 asti. Sen jälkeen on noudatettava alla olevaa vaihtoehtoa ja lupa on uusittava.

Seuraava vaihtoehto on nyt jo mahdollinen, ja se on ainoa vaihtoehto 1.1.2010 alkaen:

Alla olevassa taulukossa mainittuja aineita ja/tai hajusteita, jotka on luokiteltu allergiaa aiheuttaviksi R42 ja/tai R43, saa kutakin olla tuotteessa korkeintaan 0,010 paino-% (100 ppm).

Spraytuotteiden täyttöpulloissa yllä mainittuja yksittäisiä aineita voi tuotteessa olla pitoisuudessa alle 0,1 painoprosenttia (1000 ppm) – mutta vain jos suositeltu laimennus antaa alle 0.01 % (100 ppm) pitoisuuden.

Yhdiste	CAS-nro	Yhdiste	CAS-nro
Amyl cinnamal	122-40-7	Amylcinnamyl alcohol	101-85-9
Anisyl alcohol	105-13-5	Benzyl alcohol	100-51-6
Benzyl benzoate	120-51-4	Benzyl cinnamate	103-41-3
Benzyl salicylat	118-58-1	Cinnamal	104-55-2
Cinnamyl alcohol	104-54-1	Citral	5392-40-5
Citronellol	106-22-9	Coumarin	91-64-5
d-limonen	5989-27-5	Eugenol	97-53-0
Farnesol	4602-84-0	Gerianol	106-24-1
Hexyl cinnamal-dehyd	101-86-0	Hydroxycitronella	107-75-5
Hydroxymethyl-phentyl cyclohex-enecarboxaldehyd (= Lyräl)	31906-04-4	Isoeuenol	97-54-1
Liilal	80-54-6	Linalool	78-70-6
Methyl heptine carbonat	111-12-6	Gamma-methylionon	127-51-5
Evernia prunastri	90028-68-5	Evernia furfuracea	90028-67-4

- Liite 5, jonka täyttää ja allekirjoittaa hajusteen toimittaja.
- Valmistajan selvitys tuotteen hajustepitoisuudesta yllä mainittujen vaatimusten mukaisesti.
- On huomattava, että hajusteen valmistajan on täytettävä myös "Liite 4 Raaka-ainetoimittajan ilmoitus", kuten muidenkin raaka-ainetoimittajien.

Liite nro _____

Liite nro _____

Liite nro _____

K15 Fosfori

Tämä vaatimus käsittää kaikkien fosforia sisältävien aineiden kokonaismäärän laskettuna P:nä. Katso norjalaiset erityismääräykset (Forskrift om begrensninger i bruk m.m. av enkelte farlige kjemikalier (FOR 2004-06-01, nr 922), Miljøverndepartementet).

Kyllä ___ Ei ___

Tuotetyppi	Suurin sallittu fosforimäärä (g/litra käyttöliuosta)
Valmiiksi laimennettu (WC ja muut)	0,50
Muut tuotteet	0,05

- Hakijan on liitettävä mukaan fosforiainepitoisuuden laskelma P:nä.

Liite nro _____

K16 CDV_{akuutin} tai CDV_{kroonisen} laskelma

Tuotteen kriittinen laimennustilavuus (CDV) / 1 pesuliuosta ei saa ylittää alla olevassa taulukossa mainittuja maksimiarvoja CDV_{akuutille} tai CDV_{krooniselle}

Kyllä ___ Ei ___

Tuotetyppi	Maksimiarvo CDV _{akuutille} / litra käyttöliuosta	Maksimiarvo CDV _{krooniselle} / litra käyttöliuosta
Valmiiksi laimennettu WC ¹	1 300 000	1 040 000
Valmiiksi laimennetut, muut	650 000	520 000
Tiivistetty WC	35 000	28 000
Tiivistetyt muut	17 500	14 000

¹ WC:ssä olevaa vettä ei lasketa käyttöliuoksen osaksi

CDV lasketaan alla olevien kaavojen mukaan. CDV lasketaan tuotteen kaikille aineille:

$$CDV_{akuutti} = \sum CDV_i = \sum (\text{annos} \times DF_i \times 1000 / TF_{akuutti}), \text{ tai}$$

$$CDV_{krooninen} = \sum CDV_i = \sum (\text{annos} \times DF_i \times 1000 / TF_{krooninen})$$

annos = sisältyvä määrä yksittäistä ainetta g/l käyttöliuosta

DF_i = aineen i hajoamistekijä kuten se ilmenee DID-listasta

TF_{akuutti} = akuutti myrkyllisyystekijä kuten se ilmenee DID-listasta

TF_{krooninen} = krooninen myrkyllisyystekijä kuten se ilmenee DID-listasta

- Tuotteen CDV_{akuutin} tai CDV_{kroonisen} laskelma.

Liite nro _____

- Viittaus DID-listaan. Jos ainetta ei ole DID-listalla, parametrit on laskettava DID-listan B-osan ohjeiden mukaan, ja siihen kuuluva dokumentaatio on liitettävä mukaan.

Liite nro _____

K17 aNBO-pitoisuus

Aerobisesti helposti hajoamattomien (aNBO) aineiden kokonaispitoisuus (g / l käyttöliuosta) ei saa ylittää alla olevassa taulukossa mainittuja enimmäisarvoja. aNBO lasketaan tuotteen kaikista aineista. Tensidien on oltava aerobisesti hajoavia eikä niitä voi laskea tähän mukaan – katso oma vaatimus K8 Tensidit.

Kyllä ___ Ei ___

Tuotetyyppi	Enimmäisarvo g aNBO / litra käyttöliuosta
Valmiiksi laimennettu WC- tuote	10
Valmiiksi laimennetut muut tuotteet	2,0
Tiivistetyt tuotteet	0.10

Kumeenisulfonaatin ollessa kysessä (DID 139) omaa data voi käyttää (toisin sanoen, oman data perusteella arvosta aNBO=1 DID-listassa voidaan poiketa.)

- Tuotteen aNBO:n laskelma.
- Viittaus DID-listaan. Jos ainetta ei ole DID-listalla, parametrit on laskettava DID-listan B-osan ohjeiden mukaan, ja siihen kuuluva dokumentaatio on liitettävä mukaan.

Liite nro _____

Liite nro _____

K18 anNBO-pitoisuus

Anerobisesti helposti hajoamattomien (anNBO) aineiden kokonaispitoisuus (g / l käyttöliuosta) ei saa ylittää alla olevassa taulukossa mainittuja enimmäisarvoja. anNBO lasketaan tuotteen kaikista aineista. Tensidien on oltava anaerobisesti hajoavia eikä niitä voi laskea tähän mukaan – katso oma vaatimus K8 Tensidit.

Kyllä ___ Ei ___

Tuotetyyppi	Enimmäisarvo g anNBO/ litra käyttöliuosta
Kuluttajille tarkoitettu valmiiksi laimennettu WC-tuote	10
Kuluttajille tarkoitettu valmiiksi laimennettu muu tuote	2.0
Kuluttajille tarkoitettu tiivistetty tuote	0.10
Ammattikäytön valmiiksi laimennettu WC-tuote	50
Muut ammattikäytön valmiiksi laimennetut tuotteet	2.0
Muut ammattikäytön tuotteet	0.50

Iminodisukkinaatin (DID 148) voi sulkea pois anNBO-laskuista.

Kumeenisulfonaatin ollessa kysessä (DID 139) omaa data voi käyttää (toisin sanoen, oman data perusteella arvosta anNBO=1, DID-listassa voidaan poiketa.)

- Tuotteen anNBO:n laskelma.
- Viittaus DID-listaan. Jos ainetta ei ole DID-listalla, parametrit on laskettava DID-listan B-osan ohjeiden mukaan, ja siihen kuuluva dokumentaatio on liitettävä mukaan.

Liite nro _____

Liite nro _____

2 Tehokkuus

K19 Tehokkuus

Pesutehokkuus on testattava käyttäjättestillä liitteen 6 mukaan tai laboratoriotestillä liitteen 7 mukaan.

Kyllä ___ Ei ___

Tuotteen pesutehokkuuden on oltava yhtä hyvä tai parempi kuin samaan tuoteryhmään kuuluvan vertailutuotteen pesutehokkuus.

Jos tuote on tarkoitettu sekä kuluttaja- että ammattikäyttöön, on käytettävä ammattikäyttäjien testivaatimuksia ja vertailutuote on valittava ammattituotteiden markkinoilta.

Jos tuote on testattu yleispuhdistusaineita ja saniteettitilojen puhdistusaineita koskevien EU-kukka-kriteerien mukaan (Komission päätös 23.3.2005 tai uudempi versio), tämä käyttäjä- tai laboratoriotesti voidaan hyväksyä.

Vaatimuksen mukainen selvitys.

Liite nro _____

3 Pakkaus

K20 Pakkaus – muovi

Tunnistamisen helpottamiseksi mahdollisessa kierrätyksessä tuotepakkauksen muoviosat on merkittävä DIN 6120, osan 2 tai vastaavan merkintäjärjestelmän mukaan. Poikkeuksena tästä ovat korkit ja käsipumput.

Kyllä ___ Ei ___

Ei saa käyttää pakkauksia eikä etikettejä, jotka sisältävät PVC:tä tai muuhun kloorattuun aineeseen perustuvaa muovia.

Tuotepakkauksen dokumentaatio, joka osoittaa, että merkintä on DIN 6120:n tai vastaavan merkintäjärjestelmän mukainen.

Liite nro _____

Hakijan selvitys, joka vahvistaa millaista muovia pakkauksessa on.

Liite nro _____

K21 Tuotepakkaus – paino/hyötysuhde (VNF)

Tuotepakkauksen paino/hyötysuhteen laskelma (g pakkausta / litra käyttöliuosta) tehdään seuraavasti (vain primääripakkaus):

Kyllä ___ Ei ___

$$VNF = (V + N) / (D * t)$$

V = Tuotepakkauksen paino (g).

N = Tuotepakkauksen kierrättämättömän materiaalin paino (g).

D = Tuotepakkauksessa olevien suositeltujen kerta-annosten lukumäärä. Tuotteille, jotka myydään valmiiksi laimennettuina, laitetaan D = tuotetilavuus (l)

t = palautusluku, eli montako kertaa tuotepakkausta kierrätetään plus 1

t = 1, mikäli pakkausta ei kierrätetä (kertakäyttöpakkaus)

t = 10, mikäli materiaali on kierrätettävää pahvia

t = 20, mikäli materiaali on kierrätettävää muovia

Muut t-arvot hyväksytään, jos ne on dokumentoitu.

Paino/hyötysuhteen (VNF) ylin raja-arvo

Tuotetyyppi	Paino/hyötysuhdetta koskevat vaatimukset (g pakkausta/l käyttöliuosta)
Valmiiksi laimennetut puhdistusaineet (WC-tuotteet ja muut)	150
Muut puhdistusaineet	1,20

Ylin raja-arvo koskee alkuperäispakkauksen ja mahdollisen täyttöpakkauksen summaa.

- Ilmoitus tuotepakkauksen määrästä (g) ja materiaalista.
 Selvitys VNF:n laskelmasta yllä olevan kaavan mukaan.

Liite nro _____

Liite nro _____

K22 Pakkaus – palautusjärjestelmät

Asiaankuuluvia kansallisia tuotteiden ja pakkauksien palautusjärjestelmiä koskevia sääntöjä, lakeja ja/tai toimialakohtaisia sopimuksia on noudatettava niissä pohjoismaissa, joissa ympäristömerkittyä tuotetta myydään.

Kyllä ___ Ei ___

- Kopio palautusjärjestelmää koskevasta sopimuksesta.

Liite nro _____

K23 Informaatioteksti

Pakkauksessa olevan informaatiotekstin on oltava pesuaineasetuksen 648/2004/EY ja 907/2006/EY mukainen.

Kyllä ___ Ei ___

Jos tuote on laimennettava ennen käyttöä, normaalille likaisuusasteelle / normaalikäytölle suositeltu annostelu on mainittava pakkauksessa selvästi ja ymmärrettävästi.

Kuluttajatuotteissa annostelu voi olla mainittu esimerkiksi näin: x ml, joka vastaa y korkillista per z litraa vettä. Ammattituotteissa annostelu voi olla mainittu esimerkiksi näin: x ml, joka vastaa y pumpuniskua tai annostelulaitteen viivaa per z litraa vettä.

R20, R21 ja/tai R22 luokiteltujen ammattituotteiden pakkausten on oltava sellaisia, ettei ole riskiä, että käyttäjä joutuu tuotteen kanssa kosketukseen. Niihin on laadittava tekninen kuvaus ja käyttöohjeet, joissa kerrotaan, miten käyttäjä voi välttyä kosketukselta tuotteen kanssa.

Tuotteen käyttöalueen on myös käytävä selvästi ilmi (katso "Käyttöalue" kohdassa "Mitkä tuotteet voidaan Joutsenmerkitä").

- Hakijan on esitettävä etikettinäyte ja tuotetietolehti, jossa on vaatimuksen mukainen informaatioteksti.

Liite nro _____

4 Laatu- ja viranomaisvaatimukset

K24 Turvallisuutta, työ- ja ulkoista ympäristöä koskevat viranomaisvaatimukset

Kyllä ___ Ei ___

Luvanhaltijan on varmistettava, että voimassa olevia turvallisuutta ja työympäristöä koskevia määräyksiä sekä ympäristölainsäädäntöä ja työpaikkakohtaisia ehtoja / toimilupia noudatetaan Joutsenmerkityn tuotteen kaikissa tuotantopaikoissa.

Vaatimuksen mukainen ilmoitus.

Liite nro _____

K25 Joutsenvastaava

Kyllä ___ Ei ___

Yrityksessä on oltava henkilö, joka vastaa Joutsenvaatimusten täyttymisestä, sekä henkilö, joka on yhteydessä Pohjoismaiseen ympäristömerkintään.

Organisaatorakenne, josta ilmenevät yllä mainitut vastuuhenkilöt.

Liite nro _____

K26 Dokumentaatio

Kyllä ___ Ei ___

Luvanhaltijan on voitava esittää kopio hakemuksesta ja sen yhteydessä lähetettävästä dokumentaatiosta (mukaan lukien laskennat, testiraportit, alihankkijoiden asiakirjat yms.).

 Tarkastetaan paikan päällä.

K27 Puhdistusaineen laatu

Kyllä ___ Ei ___

Luvanhaltijan on taattava, että Joutsenmerkityn puhdistusaineen tuotannon laatu ei heikkene luvan voimassaoloaikana.

Menettelyohjeet, joilla voi koota ja tarvittaessa selvittää Joutsenmerkittyjen puhdistusaineiden laatua koskevat reklamaatiot / valitukset.

Liite nro _____

K28 Suunnitellut muutokset

Kyllä ___ Ei ___

Joutsenvaatimukseen vaikuttavat suunnitellut muutokset on kirjallisesti ilmoitettava Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle.

Menettelyohjeet, jotka osoittavat, miten suunnitellut muutokset käsitellään.

Liite nro _____

K29 Odottamattomat poikkeukset

Kyllä ___ Ei ___

Joutsenvaatimukseen vaikuttavat odottamattomat poikkeukset on kirjallisesti raportoitava Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle sekä kirjattava.

Menettelyohjeet, jotka osoittavat, miten odottamattomat poikkeukset käsitellään.

Liite nro _____

K30 Jäljitettävyys

Kyllä ___ Ei ___

Luvanhaltijan on pystyttävä jäljittämään Joutsenmerkitty puhdistusaine tuotannosta.

Kuvaus / menettelyohjeet siitä, miten vaatimus täytetään.

Liite nro _____

K31 Markkinointi

Kyllä ___ Ei ___

Joutsenmerkittyä puhdistusainetta on markkinoitava ”Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevien sääntöjen” version 12.12.2001 mukaisesti. Tuotetta ei saa markkinoida muille käyttöalueille kuin niille, jotka nämä myöntämisperusteet kattavat ja jotka on dokumentoitu Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle.

Liite 1 luvanhakijan täyttämänä.

Liite nro _____

Ympäristömerkin muoto

Ympäristömerkillä ja sen lupanumerolla (ilmaistuna muodossa 000-000) on oltava seuraava ulkoasu:

Lupanumero

Ympäristömerkki sijoitetaan pakkaukseen ja / tai tuotteeseen. Lupanumeroa on käytettävä merkin yhteydessä.

Lisää merkin ulkoasusta on luettavissa asiakirjasta ”Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt” päivätty 12. joulukuuta 2001 tai uudempi versio.

Valvonta

Pohjoismainen ympäristömerkintä valvoo, että puhdistusaine täyttää Joutsenmerkin vaatimukset myös käyttöluvan myöntämisen jälkeen. Tämä voidaan tehdä valvontakäynnillä tai pistokokeiden muodossa.

Käyttölupa voidaan perua, jos ilmenee että puhdistusaine ei täytä vaatimuksia.

Pistokokeen voi myös tehdä ja analysoida puolueeton laboratorio. Luvanhaltija maksaa itse tarkastuksen kulut, jos Joutsenmerkin vaatimukset eivät täyty.

Käyttöoikeuden voimassaoloaika

Pohjoismainen ympäristömerkintä vahvisti kriteerit puhdistusaineille 13. joulukuuta 2007 ja ne ovat voimassa 31. joulukuuta 2011 saakka.

Sihteeristön kokouksessa 15. huhtikuuta 2008 päätettiin muuttaa vaatimusta K5 Allergiaa aiheuttavat aineet, jotta varmistetaan puhdistusaineiden riittävä säilöminen. Lisäksi päätettiin tarkentaa mihin hormonitoimintaa häiritsevien aineiden listaan viikataan vaatimuksessa K9 Aineet, joita tuotteessa ei saa olla. Versio on 4.1.

Sihteeristön kokouksessa 25. kesäkuuta päätettiin muuttaa vaatimuksia K4 ja K9 koskien NTA:n epäpuhtautta kompleksinmuodostajissa kuten MGDA ja GLDA. Uusi versio on 4.2.

Sihteeristön kokouksessa 10. helmikuuta 2009 hyväksyttiin muutos, joka sallii valmiiksi laimennettujen spraytuotteiden täyttöpulloissa parfyymit korkeammassa konsentraatiossa, vaatimus K14. Uusi versio on 4.3.

Sihteeristön kokouksessa 20. maaliskuuta 2009 hyväksyttiin muutos aNBO:n ja anNBO:n vaatimukseen koskien valmiiksi laimennettuja tuotteita. Muutokset ovat kohdissa K17 ja K18. Uusi versio on 4.4.

Sihteeristön kokouksessa 17. syyskuuta 2009 hyväksyttiin muutos vaatimuksessa R9, kiinteässä saippuassa sallitaan EDTA ja fosfonaatit pieninä pitoisuuksina. Uusi versio on 4.5.

Pohjoismaisen ympäristömerkintälautakunnan kokouksessa 12. lokakuuta 2010 päätettiin pidentää kriteeriä 2,5 vuodella. Uusi versio on 4.6 ja se on voimassa 30. kesäkuuta 2014 saakka.

Joutsenmerkin käyttöoikeus on voimassa niin kauan kuin tuote täyttää vaatimukset tai kunnes kriteerin voimassaolo päättyy. Pohjoismainen ympäristömerkintä voi kriteereiden voimassaoloaikana tehdä korjauksia sekä tarkennuksia ja/tai pidentää voimassaoloaika. Myönnettyjen lupien voimassaoloaika jatketaan automaattisesti ja siitä ilmoitetaan luvanhaltijoille.

Vähintään 1 vuosi ennen edellisten kriteereiden voimassaoloajan päättymistä Pohjoismainen ympäristömerkintä julkaisee uudet kriteerit. Näin luvanhaltijalle tarjotaan mahdollisuus uudistaa lupansa.

Liite 1 Joutsenmerkittyjen puhdistusaineiden markkinointi

Olemme tutustuneet Pohjoismaisen ympäristömerkin käyttöä koskeviin sääntöihin, jotka on esitetty ”Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt” –asiakirjassa, päivätty 12. joulukuuta 2001. Vakuutamme, että mainittuja sääntöjä noudatetaan markkinoinnissa.

Vakuutamme, että olemme tutustuneet puhdistusaineita koskeviin Joutsenmerkin kriteereihin.

Vakuutamme, että puhdistusaineita markkinoiville työntekijöillemme tiedotetaan ko. tuoteryhmän kriteereistä ja tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevista säännöistä”.

Paikka ja aika

Yritys

Yhteyshenkilö

Puhelin

Nimenselvennys

Sähköposti

Markkinoinnin vastuhenkilö

Puhelin

Nimenselvennys

Sähköposti

Henkilöstövaihdon yhteydessä pitää ympäristömerkinnälle toimittaa uusi ajan tasalla oleva vakuutus.

Liite 2 Tutkimukset ja valvonta

Otettujen näytteiden tulee olla edustavia. Analyysilaboratorion ja/tai testilaitoksen tulee olla riippumaton ja pätevä. Raakatietojen tulee olla käytettävissä ympäristömerkintälautakunnan tarkistusta varten.

Analyysilaboratorion tulee täyttää standardin EN 45001 yleiset vaatimukset tai sillä tulee olla GLP-hyväksyntä (koskee vain kemiallisia analysejä tekeviä laboratorioita).

Hakija vastaa dokumentointi- ja analyysikustannuksista itse.

Valmistajan laboratorio voidaan hyväksyä tekemään analyysit ja näytteenotto, jos laboratoriolla on analyysit ja näytteenoton kattava ISO 9001- tai ISO 9002 -laatu järjestelmä.

1 Ympäristöluokitukseen liittyvät tutkimusmenetelmät

Dokumentaatioon on käytettävä kansainvälisiä testimenetelmiä (OECD Guidelines for Testing of Chemicals, ISBN 92-64-1222144) tai vastaavaa menetelmää. Mikäli käytetään vastaavia testimenetelmiä, on tulokset hyväksyttävä ulkopuolisessa tarkastuselimessä. Asianmukaiset testimenetelmät kuvataan jäljempänä.

2 Akuutti myrkyllisyys vesieliöille

Tuotteen akuutti myrkyllisyys vesieliöille määritellään OECD Guidelines for Testing of Chemicals (ISBN 92-64-1222144) -testimenetelmien 201-203 tai muiden vastaavien menetelmien avulla.

3 Kertyvyys eliöihin

Aineen kertyvyys eliöihin arvioidaan kaloja koskevalla biologisella kertymiskertoimella (BCF) tai oktanoli/vesi-jakaantumiskertoimella (P_{ow} tai K_{ow}).

Jos aineen liukoisuus n-oktanoliin on vähintään 1 000 kertaa suurempi kuin liukoisuus veteen ($\log K_{ow} > 3$), aineen katsotaan kertyvän eliöihin, jos muuta ei ole osoitettu (OECD-testimenetelmä 107 tai 117). Tällaisen aineen kertyminen eliöihin voidaan testata kalojen tapauksessa OECD:n testimenetelmien 305 A–E avulla. Jos aineen biologinen kertymiskerroin (BCF) on vähintään 100, aineen katsotaan kertyvän eliöihin.

OECD:n testimenetelmää 107 ei voi käyttää pinta-aktiivisille aineille, joilla on sekä rasva- että vesiliukoisia ominaisuuksia. Tällaisten aineiden tapauksessa tulee osoittaa varmuudella, etteivät aineet tai niiden hajoamistuotteet aiheuta pitkäaikaisvaikutuksia tai viivästyneitä vaikutuksia vesieliöille.

4 Aerobinen hajoavuus

Orgaanisen yhdisteen nopean biologisen hajoavuuden selvittämiseen aerobisissa olosuhteissa käytetään OECD Guidelines -testimenetelmiä 301 A–F (ISBN 92-64-1222144) tai vastaavia menetelmiä. Käytettäessä muita tieteellisesti hyväksytyjä menetelmiä, hyväksytetään testitulokset ulkopuolisella, puolueettomalla taholla.

5 Anaerobinen hajoavuus

Anaerobista hajoavuutta voidaan selvittää standardin ISO 11734, ECETOC nro 28:n (kesäkuu 1988) tai muun tieteellisesti hyväksytyyn menetelmän avulla. ISO-testissä aineen katsotaan hajoavan nopeasti anaerobisissa olosuhteissa, jos mineralisoituminen on yli 60 %.

Anaerobista hajoavuutta koskevasta vaatimuksesta voidaan poiketa, jos aine ei ole tensidi, sitä ei ole mainittu DID-luettelossa ja se on

- aerobisissa olosuhteissa nopeasti hajoava ja adsorboituu heikosti ($A < 25$ %) tai
- aerobisissa olosuhteissa nopeasti hajoava ja desorboituu voimakkaasti ($D > 25$ %) tai
- aerobisissa olosuhteissa nopeasti hajoava eikä potentiaalisesti eliöihin kertyvä.

Adsorboitumisen ja desorboitumisen määrittelyyn käytetään OECD Guidelines - ohjeiden menetelmää 106 tai ISO CD 18749 "Water quality – Adsorption of substances on activated sludge" -menetelmää.

6 DID-lista

DID-lista on EU:n ympäristömerkinnän ja Pohjoismaisen ympäristömerkinnän yhteinen lista. Lista on laadittu yhdessä käyttäjä- ja ympäristöorganisaatioiden sekä teollisuuden kanssa. Se sisältää tietoja sellaisten aineiden myrkyllisyydestä ja hajoavuudesta, joita voidaan käyttää kemiantekniikan alueilla. DID-listan sisältämiä aineita ei välttämättä käytetä ympäristömerkityissä tuotteissa.

DID-listaa ei voi käyttää yksittäisten aineiden myrkyllisyyden dokumentointiin luokittelusääntöjen yhteydessä. Dokumentointiin tulee käyttää käyttöturvallisuustiedotteen, kirjallisuuden tai raaka-aineen valmistajan antamia tietoja.

DID-lista on saatavana Ympäristömerkinnästä tai jokaisen maan Internet-sivustolta, katso sivu 2.

Näissä kriteereissä viitataan DID-listaan, joka on tullut voimaan tammikuussa 2007, tai uudempaan versioon.

Liite 3 Selvitys puhdistusaineen valmistajalta

Tuotteen nimi: _____

K4 CMR-aineet	Kyllä	Ei
Sisältääkö puhdistusaine aineita, jotka ovat tai jotka voivat vapauttaa aineita, jotka on luokiteltu syöpää aiheuttaviksi (Carc), mutageenisiksi (Mut) tai lisääntymiselle vaarallisiksi (Rep) alla mainituilla R-lausekkeilla:		
R40 Epäillään aiheuttavan syöpäsairauden vaaraa		
R45 Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa		
R46 Saattaa aiheuttaa periytyviä perimävaurioita		
R49 Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa hengitettynä		
R60 Voi heikentää hedelmällisyyttä		
R61 Vaarallista sikiölle		
R62 Voi mahdollisesti heikentää hedelmällisyyttä		
R63 Voi olla vaarallista sikiölle		
R64 Saattaa aiheuttaa haittaa rintaruokinnassa oleville lapsille		
R68 Pysyvien vaurioiden vaara		

K 5 Allergiaa aiheuttavat aineet	Kyllä	Ei
Sisältyykö puhdistusaineeseen seuraavilla riskilausekkeilla luokiteltuja raaka-aineita?		
R42 Altistuminen hengitysteitse voi aiheuttaa herkistymistä		
R43 Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä		
R 42 ja R43		

Jos Kyllä, mikä aine on kyseessä? _____

K6 Ympäristölle haitalliset aineet	Kyllä	Ei*	En tiedä	Kokonaismäärää g/l
Sisältyykö puhdistusaineeseen seuraavilla riskilausekkeilla luokiteltuja raaka-aineita?				
R50/53 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä				
R51/53 Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä				
R52/53 Haitallista vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä				

*Esitettävä dokumentaatio, josta käy ilmi, että sisältyvät aineet eivät luokituta riskilausekkeilla R50/53, R51/53 tai R52/53

K9 Kielletyt aineet	Kyllä	Ei
Sisältyykö tuotteeseen seuraavia aineita?		
Reaktiiviset klooriyhdisteet (esim. natriumhypokloriitti)		
Klooriorgaaniset yhdisteet		
Bentsalkoniumkloridi		
Alkyylifenolietoksylaatit (APEO:t sekä näiden johdannaiset)		
Alkyylifenyylijohdannaiset (APD)		
Kvarternaariset ammoniumyhdisteet (jotka eivät ole helposti hajoavia)		
Lineaariset alkyylibentseenisulfonaatit (LAS)		
EDTA		
NTA		
DTPA		
Fosfonaatit		
Hopeananohiukkaset		
Hormonitoimintaa häiritsevät aineet (= EU:n 118 aineen lista, joita pidetään hormonitoimintaa häiritsevinä tai potentiaalisesti häiritsevinä): http://www.mst.dk/Kemikalier/Fokus+paa+saerlige+stoffor/Hormonforstyrrende+stoffor/EUs+liste+over+hormonforstyrrende+stoffor/		
perfluoratut ja polyfluoratut alkyloidut yhdisteet (PFAS)		
Metyylidibromoglutaronitriili (MG)		

K10 Säilöntäaineet	Kyllä	Ei	Lisätietoja
Onko säilöntäainetta lisätty?			
Onko säilöntäaine lisätty tuotteeseen vain tuotteen säilöntää varten?			

Anna BCF- tai logKow-arvo _____

K11 Väriaineet	Kyllä	Ei	Lisätietoja
Onko tuotteessa väriä?			
Jos on, onko väri hyväksytty käytettäväksi elintarvikkeisiin?			
Tai: anna BCF- tai logKow-arvo			

Uusi selvitys on lähetettävä Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle, mikä tuote tai raaka-aine vaihtuu.

Päiväys	Yhteyshenkilön allekirjoitus
Yritys	Nimenselvennys

Liite 4 Selvitys raaka-aineen toimittajalta

Huom! Parfyymivalmistajan on lisäksi lähetettävä liite 5 Selvitys parfyymivalmistajalta

Raaka-aineen nimi: _____

K4 CMR-aineet		
Sisältääkö raaka-aine aineita, jotka ovat tai jotka voivat vapauttaa aineita, jotka on luokiteltu syöpää aiheuttaviksi (Carc), mutageenisiksi (Mut) tai lisääntymiselle vaarallisiksi (Rep) alla mainituilla R-lausekkeilla:	Kyllä	Ei
R40 Epäillään aiheuttavan syöpäsairauden vaaraa		
R45 Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa		
R46 Saattaa aiheuttaa periytyviä perimävaurioita		
R49 Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa hengitettynä		
R60 Voi heikentää hedelmällisyyttä		
R61 Vaarallista sikiölle		
R62 Voi mahdollisesti heikentää hedelmällisyyttä		
R63 Voi olla vaarallista sikiölle		
R64 Saattaa aiheuttaa haittaa rintaruokinnassa oleville lapsille		
R68 Pysyvien vaurioiden vaara		

K 5 Allergiaa aiheuttavat aineet	Kyllä	Ei
Sisältyykö raaka-aineeseen seuraavilla riskilausekkeilla luokiteltuja aineita?		
R42 Altistuminen hengitysteitse voi aiheuttaa herkistymistä		
R43 Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä		
R 42 ja R43		

Jos Kyllä, mikä aine on kyseessä? _____

K6 Ympäristölle haitalliset aineet	Kyllä	Ei*	En tiedä	Mikäli vastaus on ”Kyllä” tai ”En tiedä”, kuinka monta paino-%:a näitä on yhteensä?
Sisältyykö raaka-aineeseen seuraavilla riskilausekkeilla luokiteltuja aineita?				
R50/53 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä				
R51/53 Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä				
R52/53 Haitallista vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä				

*Esitettävä dokumentaatio, josta käy ilmi, että sisältyvät aineet eivät luokituta riskilausekkeilla R50/53, R51/53 tai R52/53

K9 Aineet, joita ei saa olla raaka-aineessa	Kyllä	Ei
Sisältyykö raaka-aineeseen seuraavia aineita?		
Reaktiiviset klooriyhdisteet (esim. natriumhypokloriitti)		
Klooriorganiset yhdisteet		
Bentsalkoniumkloridi		
Alkyylifenolietoksylaatit (APEO:t sekä näiden johdannaiset)		
Alkyylifenyyljohdannaiset (APD)		
Kvaternaariset ammoniumyhdisteet (jotka eivät ole helposti hajoavia)		
Lineaariset alkyylibentseenisulfonaatit (LAS)		
EDTA		
NTA		
DTPA		
Fosfonaatit		
Hopeiananohiukkaset		
Hormonitoimintaa häiritsevät aineet (= EU:n 118 aineen lista, joita pidetään hormonitoimintaa häiritsevinä tai potentiaalisesti häiritsevinä): http://www.mst.dk/Kemikalier/Fokus+paa+saerlige+stoffor/Hormonforstyrrende+stoffor/EUs+liste+over+hormonforstyrrende+stoffor/		
perfluoratut ja polyfluoratut alkyloidut yhdisteet (PFAS)		
Metyylidibromoglutaronitriili (MG)		

K10 Säilöntäaineet	Kyllä	Ei	Lisätietoja
Onko säilöntäainetta lisätty raaka-aineeseen?			
Onko säilöntäaine lisätty raaka-aineeseen vain raaka-aineen säilöntää varten?			

Anna BCF- tai logKow-arvo _____

K11 Väriaineet	Kyllä	Ei	Lisätietoja
Onko raaka-aineessa väriä?			
Jos on, onko väri hyväksytty käytettäväksi elintarvikkeisiin?			
Tai: anna BCF- tai logKow-arvo			

Uusi selvitys on lähetettävä Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle, mikä tuote tai raaka-aine vaihtuu.

Päiväys	Yhteyshenkilön allekirjoitus
Yritys	Nimenselvennys

Liite 5 Hajustetoimittajan selvitys

Hajusteen nimi: _____

Hajustetoimittajan nimi: _____

K11 IFRA	Kyllä	Ei
Onko hajuste lisätty IFRA:n (International Fragrance Association) suositusten mukaisesti?		

K13 Parfyymit, syöpää aiheuttavat myskiyhdisteet		Kyllä	Ei
Sisältyykö joku seuraavista yhdisteistä hajusteeseen?			
Myskiksyyleeni	81-15-2		
Myskiambrette	83-66-9		
Moskeeni	116-66-5		
Tiibetinmyski	145-39-1		
Myskiketoni	81-14-1		
HHCB	114109-62-5, 114109-63-6, 1222-05-5, 78448-48-3 ja 78448-49-4		
AHTN	1506-02-1 ja 21145-77-7		

K13 Parfyymi, allergiaa aiheuttavat ainesosat					
Sisältyykö jotain alla olevista yhdisteistä parfyymiin? Jos kyllä, anna paino-%.					
Yhdiste	CAS-nro	Paino-%	Yhdite	Cas-nro	Paino-%
Amyl cinnamal	122-40-7		Amylcinnamyl alcohol	101-85-9	
Anisyl alcohol	105-13-5		Benzyl alcohol	100-51-6	
Benzyl benzoate	120-51-4		Benzyl cinnamate	103-41-3	
Benzyl salicylat	118-58-1		Cinnamal	104-55-2	
Cinnamyl alcohol	104-54-1		Citral	5392-40-5	
Citronellol	106-22-9		Coumarin	91-64-5	
d-limonen	5989-27-5		Eugenol	97-53-0	
Farnesol	4602-84-0		Gerianol	106-24-1	
Hexyl cinnamal-dehyd	101-86-0		Hydroxycitronella	107-75-5	
Hydroxymethyl-phentyl cyclohex-enecarboxaldehyd (= Lyril)	31906-04-4		Isoeuenol	97-54-1	
Liilal	80-54-6		Linalool	78-70-6	
Methyl heptine carbonat	111-12-6		Gamma-methylionon	127-51-5	
Evernia prunastri	90028-68-5		Evernia furfuracea	90028-67-4	

2(2)

Pohjoismainen ympäristömerkintä
Puhdistusaineet 26/4.6
12. lokakuuta 2010

Sisältyykö parfyymiin muita aineita, jotka on luokiteltu allergiaa aiheuttavaksi R42 ja/tai R43 mukaan?

Jos sisältyy, luettele aineet ja anna paino-%:t : _____

Uusi selvitys on lähetettävä Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle, mikä tuote tai raaka-aine vaihtuu.

Päiväys	Yhteys henkilön allekirjoitus
Yritys	Nimenselvennys

Liite 6 Käyttäjätesti

Tässä liitteessä kuvataan käyttäjätestin suorittamisen puitteet. Testin tarkoituksena on osoittaa, onko testituote, jolle haetaan joutsenmerkkilupaa, yhtä hyvä vai parempi kuin sen kanssa testattava vertailutuote. Testin on myös osoitettava, vahingoittaako testituote pintoja, joita varten sitä markkinoidaan.

Testihenkilöt:

Vähintään 5 ammattikäyttäjän on testattava ammattikäyttöön tarkoitettut tuotteet.

Vähintään 20 käyttäjän on testattava kuluttajille markkinoitavat tuotteet.

Vähintään 5 ammattikäyttäjän on testattava sekä ammattikäyttöön että kuluttajille tarkoitettut tuotteet.

Testikäyttäjät on valittava satunnaisesti myyntialueelta. Ammattimaisten testikäyttäjien on oltava 5 eri yritykseltä / laitokselta.

Vertailutuote:

Testituotetta on verrattava käyttäjän normaalisti käyttämään tuotteeseen.

Vertailutuote ei saa olla sama kuin testituote. Testituote ja vertailutuote saavat olla samalta valmistajalta.

Testin suorittaminen:

Testi on suoritettava pinnoilla, joiden puhdistukseen testituote on etiketin tekstin mukaan tarkoitettu.

Annostelun on oltava etiketin tekstin suosittelema normaalin likaisuusasteen käyttömäärä.

Testiaikaa on oltava sen verran, että testikäyttäjä käyttää tuotetta vähintään 5 kertaa samaan kohteeseen.

Pesutehokkuuskaavake:

Testikäyttäjille on 2 kyselykaavaketta: toinen koskee yleispuhdistusaineita / keittiötuotteita ja toinen saniteettitilojen puhdistusaineita.

Jokaisen testikäyttäjän on täytettävä yksi kaavake testituotetta kohti. Kaavakkeessa mainitaan asiat, jotka on EHDOTTOMASTI arvioitava.

On huomattava, että testikäyttäjän on vastattava kaavakkeen KAIKKIIN kysymyksiin, jotta kaavake voidaan hyväksyä testin osaksi.

Saadut vastaukset kirjataan taulukkoon, josta ilmenevät vastaajien lukumäärä ja vastaukset.

Testituotteen AINESOSALUETTELO, jonka pohjalta testi on laadittu, on liitettävä yhteenvedoon, jossa on pesutehokkuustestin kokonaistulos.

Laatuvaatimus:

Vähintään 80 % testikäyttäjistä on arvioitava testituotteen antama kokonaisvaikutelma paremmaksi tai yhtä hyväksi kuin vertailutuotteen.

Dokumentaatiovaatimus:

Seuraava dokumentaatio on lähetettävä Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle:

- Kuvaus miten testikäyttäjät on valittu
- Kaikki testikäyttäjiltä saadut vastauskaavakkeet (ja vastaukset kaikkiin kysymyksiin)
- Pesutehokkuustestin kokonaistulos / kaikki saadut vastaukset taulukossa / kaavakkeessa
- Testituotteen ainesosaluettelo on liitettävä pesutehokkuustestin kokonaistulokseen

Pesutehokkuus – yleispuhdistusaineiden ja keittiötuotteiden käyttäjätestikaavake

On täytettävä yksi kaavake testituotetta kohti ja **KAIKKIIN** kysymyksiin on vastattava!

Testiä koskevat tiedot:

Testituotteen (= uuden tuotteen) nimi: _____

Testituotteen annostelu: _____

Vertailutuotteen (= normaalisti käytettävän tuotteen) nimi: _____

Vertailutuotteen annostelu: _____

Millaisiin pintoihin testituotetta on käytetty? Mainitse materiaali.

Lattia: _____

Pöytä: _____

Kalusteet: _____

Seinä: _____

Katto: _____

Muu: _____

Testiaika

Aloituspäivä: _____ lopetuspäivä: _____

Montako kertaa testituotetta on käytetty samaan kohteeseen mainittuna testiaikana?

Kuinka kauan olet käyttänyt vertailutuotetta? _____

Kuinka usein vertailutuotetta käytetään (noin)? _____

Tuotteen arviointi:

Testiajan päätyttyä testituote on arvioitava suhteessa vertailutuotteeseen alla olevaa taulukkoa käyttäen.

	huonompi kuin vertailutuote	yhtä hyvä kuin vertailutuote	parempi kuin vertailutuote
Testituotteen lianpoistokyky on:			
Testituotteen hellävaraisuus puhdistettaville pinnoille on:			
Miten tehokkaana pidät testituotetta verrattuna vertailutuotteeseen?			

Kommentit: _____

Tiedot käyttöpaikasta:

Puhdistustestin ja siihen liittyvän arvioinnin suorittivat:

Ammattituotteita käyttävän yrityksen tai kuluttajatuotteita käyttävän henkilön nimi:

Osoite: _____

Puhdistustestin suorituspaikan tarkempi kuvaus: _____

Yhteyshenkilö: _____

Puhelin: _____

Jos testin yhteydessä herää kysymyksiä, on otettava yhteys testituotteen valmistajaan.

Pesutehokkuus – saniteettitilojen puhdistusaineiden käyttäjättestikaavake

On täytettävä yksi kaavake testituotetta kohti ja **KAIKKIIN** kysymyksiin on vastattava!

Testiä koskevat tiedot:

Testituotteen (= uuden tuotteen) nimi: _____

Testituotteen annostelu: _____

Vertailutuotteen (= normaalisti käytettävän tuotteen) nimi: _____

Vertailutuotteen annostelu: _____

Millaisiin pintoihin testituotetta on käytetty?

- Pesuallas
- Kalusteet
- Laatat
- WC
- Lattia – mainitse tyyppi: kivi, laatta, mosaiikki, korkkimatto, muu?

Muuta: _____

Testiaika

Aloituspäivä: _____ lopetuspäivä: _____

Montako kertaa testituotetta on käytetty samaan kohteeseen mainittuna testiaikana?

Kuinka kauan olet käyttänyt vertailutuotetta? _____

Kuinka usein vertailutuotetta käytetään (noin)? _____

Tuotteen arviointi:

Testiajan päätyttyä testituote on arvioitava suhteessa vertailutuotteeseen alla olevaa taulukkoa käyttäen.

	huonompi kuin vertailutuote	yhtä hyvä kuin vertailutuote	parempi kuin vertailutuote
Testituotteen kyky poistaa likaa, joka on lähinnä rasvaa ja saippuaa, on:			
Happamat tuotteet: Testituotteen kyky poistaa kalkkikerrostumia on:			
Alkaliset tuotteet: Testituotteen kyky ehkäistä kalkkikerrostumia on:			
Testituotteen hellävaraisuus puhdistettaville pinnoille on:			
Miten tehokkaana pidät testituotetta verrattuna vertailutuotteeseen?			

Kommentit: _____

Tiedot käyttöpaikasta:

Puhdistustestin ja siihen liittyvän arvioinnin suorittivat:

Ammattituotteita käyttävän yrityksen tai kuluttajatuotteita käyttävän henkilön nimi:

Osoite: _____

Puhdistustestin suorituspaikan tarkempi kuvaus: _____

Yhteyshenkilö: _____

Puhelin: _____

Jos testin yhteydessä herää kysymyksiä, on otettava yhteys testituotteen valmistajaan.

Pesutehokkuuden käyttäjätestin kokonaistulos

Testituote: _____

Kuvaus miten testikäyttäjät on valittu _____

Kaikkien vastauksien vertailutaulukot:

Vastauskaavakkeiden tulokset kootaan taulukkoon. Tulokset annetaan prosentteina kaikista vastauksista. Taulukkoa 1 käytetään yleispuhdistusaineille ja keittiön puhdistusaineille ja taulukkoa 2 käytetään saniteettitilojen puhdistusaineille.

Taulukko 1:

Yleispuhdistusaineet / keittiön puhdistusaineet	huonompi kuin vertailutuote	yhtä hyvä kuin vertailutuote	parempi kuin vertailutuote
Testituotteen lianpoistokyky on:			
Testituotteen hellävaraisuus puhdistettaville pinnoille on:			
Miten tehokkaana pidät testituotetta verrattuna vertailutuotteeseen?			

Taulukko 2:

Saniteettitilojen puhdistusaineet	huonompi kuin vertailutuote	yhtä hyvä kuin vertailutuote	parempi kuin vertailutuote
Testituotteen kyky poistaa likaa, joka on lähinnä rasvaa ja saippuaa, on:			
Happamat tuotteet: Testituotteen kyky poistaa kalkkikerrostumia on:			
Alkaliset tuotteet: Testituotteen kyky ehkäistä kalkkikerrostumia on:			
Testituotteen hellävaraisuus puhdistettaville pinnoille on:			
Miten tehokkaana pidät testituotetta verrattuna vertailutuotteeseen?			

Liite 7 Laboratoriotestit

Tässä liitteessä kuvataan laboratoriotestien puitteet. Myös muita hyvin kuvattuja ja dokumentoituja testimenetelmiä voi käyttää. Jos käytetään muuta testimenetelmää, on se hyväksyttävä Pohjoismaisella ympäristömerkinnällä ennen testin suorittamista.

Testin tavoitteena on osoittaa, että testattava tuote puhdistaa paremmin tai yhtä hyvin kuin vertailutuote ja ettei testattava tuote vahingoita sellaisia pintoja, joiden puhdistukseen sitä markkinoidaan.

Ehdotus laboratoriotestiksi

Testilaitoksen vastuulla on se, että nämä puitevaatimukset täyttyvät ja että testien tulokset ovat luotettavia.

Tuotteen lisäksi testataan vertailutuote. Molempien tulee kuulua samaan käyttöalueeseen ja käyttömenetelmään, ks. kohta ”Mitkä tuotteet voidaan Joutsenmerkitä?”. Sama testi on tehtävä myös pelkällä vedellä. Testi pelkällä vedellä on voitu suorittaa jo aikaisemmin. Vesi-testin tulokset on liitettävä mukaan.

Saniteettitilojen puhdistusaineiden osalta tulee testata ja dokumentoida sekä rasvan- että kalkinpoistokyky. Tämä voidaan tehdä samassa testissä.

Yleispuhdistusaineiden ja keittiöpuhdistusaineiden osalta tulee testata ja dokumentoida vain rasvanpoistokyky.

Vaatimukset

1 Annostelu

Testeissä tulee käyttää tuotteelle ja vertailutuotteelle normaalikäyttöön ja normaalille likaisuusasteelle suositeltua annostelua.

Tuotteen ja vertailutuotteen annostelutiedot.

Liite nro _____

2 Vertailutuote

Vertailutuotteen täytyy olla uusi, ja vertailutuotteen tulee soveltua samalle käyttöalueelle ja samaan käyttömenetelmään kuin testattavan tuotteen.

Vastaus seuraaviin kysymyksiin:

Liite nro _____

- a) Kuinka kauan vertailutuote on ollut markkinoilla?
- b) Mihin käyttöalueeseen tuote ja vertailutuote kuuluvat?
- c) Miksi vertailutuotteeksi on valittu tämä nimenomainen tuote?

3 Pinnat

Testissä käytettävien pintojen tulee edustaa sitä käyttöaluetta, jolle tuotetta markkinoidaan.

- Vastaus seuraaviin kysymyksiin:
- a) Minkälaisia pintoja testissä käytetään?
 - b) Miksi nämä pinnat soveltuvat testiin?
 - c) Onko tuote hellävarainen tämäntyypisille pinnoille?

Liite nro _____

4 Lika

Likaseoksen tulee olla tuotteen käyttöalueella esiintyvän kaltainen homogeeninen sekä hyvin kuvatuista ja kansainvälisesti saatavilla olevista aineista valmistettu.

- selvitys lian koostumuksesta
- perustelut sille, miten lian koostumus vastaa tuotteen käyttöaluetta.

Liite nro _____

Liite nro _____

5 Puhdistaminen

Puhdistus tulee tehdä asianmukaisella tavalla. Kalkinpoisto voidaan mitata gravimetrisesti.

- Kuvaus puhdistuksesta ja selvitys sen asianmukaisuudesta.

Liite nro _____

6 Testin kuvaus

Tuote ja vertailutuote testataan n kertaa (n on vähintään 10). Yksinkertainen lika-annos jaetaan $2 \cdot n$ levyille, ja tuotteella sekä vertailutuotteella tehdään n testiä.

Testauksessa tulee käyttää satunnaisesti valittuja levyjä. Tämä voidaan tehdä järjestämällä levyt satunnaisesti valmistusjärjestykseen nähden.

Kaikkien levyjen heijastuskyky mitataan ennen likaamista, likaamisen jälkeen ja puhdistuksen jälkeen. Heijastuskyky voidaan mitata myös visuaalisesti, jos tällöin selvitetään, kuinka mittaus tehdään tarkasti ja toistettavasti.

Puhdistusteho EFF lasketaan erikseen kullekin levyille ja merkitään taulukkoon.

- Kuvaus siitä, miten likaaminen, puhdistus ja mittaus tai havainnointi toteutetaan.

Liite nro _____

7 Puhdistusteholuvun (EFF) laskeminen

Puhdistusteholuku lasketaan seuraavasta kaavasta:

$$EFF = (R_c - R_b) / (R_a - R_b)$$

R_a = heijastuskyky ennen likaamista

R_b = heijastuskyky likaamisen jälkeen

R_c = heijastuskyky puhdistuksen jälkeen

Teholuku lasketaan testattavalle tuotteelle ja vertailutuotteelle. Myös seuraavat teholuvut lasketaan:

EFF_p = keskimääräinen EFF-arvo testattavalle tuotteelle

EFF_s = keskimääräinen EFF-arvo vertailutuotteelle

8 Puhdistusteho

Saniteettitilojen puhdistusaineiden osalta tulee dokumentoida sekä kalkin- että rasvanpoistoteho. Sekä rasvan- että kalkinpoistotehon tulee täyttää jäljempänä esitetyt vaatimukset. Yleispuhdistusaineiden ja keittiöpuhdistusaineiden osalta määritetään rasvanpoistoteho.

Toinen seuraavista pesutehovaatimuksista on täytettävä:

8.1 Tuotteen on 95 prosentin luottamusvälillä osoitettava olevan puhdistusteholtaan yhtä hyvä tai parempi kuin vertailutuotteen, mikä lasketaan seuraavasti:

$$EFF_p - EFF_s + (1,73 * ((9 * Sp^2 + 9 * Ss^2) / 18)^{0,5}) > 0,$$

jossa $1,73 * ((9 * Sp^2 + 9 * Ss^2) / 18)^{0,5}$ on mittauksen epävarmuus (95 prosentin yksipuolinen luottamusväli), Sp on EFF_p :n normaalihajonta ja Ss EFF_s :n normaalihajonta. Kaava pohjautuu kymmeneen tuote- ja kymmeneen vertailutuotemittaukseen.

8.2 $EFF_p \geq EFF_s$

Kaikki mittaustulokset tulee ilmoittaa.

Liite nro _____

Pesuteho EFF lasketaan erikseen kullekin levyille ja merkitään taulukkoon

Liite nro _____

MUISTA: Liittää mukaan testiin sisältyvä testituotteen AINESOSALUETTELO.